

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 7.2.2001
KOM(2001) 71 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

EU:N SUHTEET IRANIN ISLAMILAISEEN TASAVALTAAN

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

EU:N SUHTEET IRANIN ISLAMILAISEEN TASAVALTAAN

1 TAUSTAA

Iranin suhteet EU:hun ja sen jäsenvaltioihin

Tällä hetkellä EU:lla ei ole sopimussuhteita Iraniin eikä käynnissä ole merkittävää rahoitusyhteistyötä. Iranin kanssa oli voimassa sopimus šaahin aikana, mutta sen voimassaolo päättyi vuonna 1977 ennen islamilaista vallankumousta. EU:n ja Iranin vuoropuhelu aloitettiin vuonna 1995. Mohammed Khatamin tultua valituksi presidentiksi vuonna 1997 vuoropuhelua laajennettiin uusille aloille, ja se muuttui kokonaisuvaltaiseksi vuoropuheluksi vuonna 1998. Vuoropuheluun kuuluva kokous järjestetään puolen vuoden välein troikan kokoonpanossa.

Kokonaisuvaltaisen vuoropuhelun ansiosta näkemyksiä voidaan vaihtaa monipuolisesti seuraavista kysymyksistä:

- *maailmanlaajuiset kysymykset* (terrorismi, ihmisoikeudet ja ydinaseiden leviäminen),
- *alueelliset kysymykset* (Irak, Persianlahti, Keski-Aasia, Lähi-idän rauhanprosessi), ja
- *yhteistyöalat* (huumeet, pakolaiset, energia, kauppa ja investoinnit).

Kokonaisuvaltaisen vuoropuhelun ansiosta suhteet ovat parantuneet, mutta sen soveltamisala on selvästi rajallinen. Sitä on täydennetty perustamalla komission ja Iranin välisiä teknisiä työryhmiä, joissa on yksilöity yhteistä etua koskevia mahdollisia yhteistyöaloja (ks. jäljempänä 4. luku). On kuitenkin selvää, että sopimuskehityksen puuttuminen rajoittaa tällaisen yhteistyön kehittämistä.

Suhteet EU:n jäsenvaltioihin ovat parantuneet huomattavasti sen jälkeen, kun Mohammed Khatami valittiin presidentiksi vuonna 1997. Italian pääministeri vieraili Teheranissa vuonna 1997. Presidentti Khatami vieraili Italiassa ja Ranskassa, ja Itävallan sekä Kreikan presidentit vierailivat Iranissa vuonna 1999. Presidentti Khatami vieraili myös äskettäin Saksassa. Useat ulkoministerit ja muiden alojen ministerit ovat vierailleet Iranissa. Brittiläis-iranilaiset suhteet palautuivat ennalleen vuonna 1998 Iranin hallituksen sanouduttua irti Salman Rushdieta koskevasta kuolemantuomiosta, *fatwasta*, ja maat solmivat suurlähettilästason diplomaattisuhteet vuoden 1999 puolivälissä.

Iran on osoittanut olevansa erittäin kiinnostunut suhteiden vahvistamisesta EU:hun sekä kaupp- ja yhteistyösopimuksen neuvottelemisesta; suhteiden laajentaminen EU:n kanssa on selvästi presidentti Khatamin poliittinen päätavoite.

Iranin suhteet muihin maihin

Vuosien 1980–1981 Yhdysvaltojen suurlähetystön panttivankikriisistä lähtien Yhdysvallat on noudattanut patoamispolitiikkaa Iranin suhteen. Se on soveltanut useita pakotteita – viimeksi hyväksymällä helmikuussa 2000 Irania koskevan lain joukkotuhoaseiden leviämisen ehkäisemisestä. Yhdysvaltojen Iranin-politiikka, josta vastaa pääasiassa kongressi, kehittyy hitaasti. Entisen ulkoministeri Albrightin äskettäisistä lausunnoista huolimatta Yhdysvaltojen ja Iranin suhteiden lähentyminen riippuu kuitenkin tulevista tapahtumista ja Yhdysvaltojen uudesta hallinnosta. Sillä välin Yhdysvallat haluaa EU:n painostavan edelleen Irania erityisesti ihmisoikeuksien, joukkotuhoaseiden ja väitetyn valtion tukeman terrorismin kaltaisissa kysymyksissä. Irania koskevia näkemyksiä vaihdetaan kaksi kertaa vuodessa EU:n troikan, Yhdysvaltojen ja Kanadan kolmikantaneuvotteluissa.

2 IRANIN NYKYTILANNE

Iranissa järjestettiin demokraattiset kunnallisvaalit helmikuussa 1999 ja parlamenttivaalit helmikuun ja huhtikuun 2000 välisenä aikana, ja molemmat vaalit toivat voiton uudistusmielisille. Seuraavat presidentinvaalit on määrä järjestää kesäkuussa 2001.

Iranin politiikalle on luonteenomaista jatkuva valtataistelu uudistusmielisten ja seuraavien kahden pääryhmittymän välillä:

- Konservatiiviset valtakeskittymät (valvontaneuvosto, asiantuntijaraati, papisto (Militant Clergy Association) jne.), joita johtaa viime kädessä ajatollah Khamenei, valvovat suurimmaksi osaksi oikeuslaitosta, vallankumouksellisia aseistautuneita joukkoja ja turvallisuusjoukkoja sekä kykenevät jatkamaan ja jatkavat edelleen uudistusten jarruttamista. Ne vastasivat parlamenttivaalien tuloksiin lakkauttamalla laajalti uudistusmielisiä sanoma- ja aikakauslehtiä sekä pidättämällä uudistusmielisten kärkihahmoja.
- Vähemmistössä oleva Islamilainen oikeisto (Islamic Right), jolla on ainoastaan 50–60 paikkaa 290-paikkaisessa kansalliskokouksessa (*majlis*), saa kannatuksensa suurelta osin basaarikauppailta, vallankumouksellisilta poliiseilta ja miliiseilta, tietyiltä säätiöiltä ja oikeuslaitokselta. Se on nyt puolustuskannalla.

Presidentti Khatami on onnistunut sallimaan sen, että iranilaisen äänestäjäkunnan enemmistö on voinut ilmaista toiveensa demokraattisesta muutoksesta. Kyseisten vaalien jälkeen on selvää, että valtaosa äänestäjistä (erityisesti naiset, opiskelijat sekä maallinen kaupunki- ja maaseutuväestö)

tavoittelee Iranin yhteiskunnallista, poliittista ja uskonnollista uudistusta. Vaikka presidentti Khatamin tavoitteena ei olekaan horjuttaa islamilaisen tasavallan perustaa eikä asettaa kyseenalaiseksi ilman vaaleja asemansa saavuttaneen ylimmän hengellisen johtajan teokraattista tehtävää, hän tunnustaa tyytymättömyyden valtaavan alaa konservatiivien tuloksetonta politiikkaa kohtaan. Presidentti Khatami ja uudistusmielinen liike aikovat jatkaa rauhanomaisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen edistämistä voimassa olevan islamilaisen tasavallan poliittisen kehityksen rajoissa. Tässä uudistusmieliset saavat jonkin verran hiljaista tukea kaikkein pragmaattisimmilta kovan linjan kannattajilta, ylin johtaja mukaan luettuna, jotka ymmärtävät etunsa pidemmällä aikavälillä. Tästä huolimatta kehitysprosessista tulee hidasta ja vaikeaa.

Samalla, kun presidentti Khatamin demokratisointiprosessi on tuonut uudistusmieliset sekä lainsäädäntö- että hallitusvaltaan (aikaisemmassa kansalliskokouksessa oli kovan linjan kannattajien enemmistö), uudistusmielisten on osoitettava kykynsä panna täytäntöön presidentti Khatamin taloudellinen, yhteiskunnallinen ja oikeudellinen uudistusohjelma. Ajatollah Khamenein kansalliskokoukselle antama käsky olla ottamatta osaa keskusteluun lehdistöuudistusta koskevasta lakiehdotuksesta on merkittävä takaisku, mutta kehitys muilla uudistusten osa-alueilla on ollut rohkaisevaa.

Ihmisoikeuksien alalla EU:n tukemassa YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) vuonna 2000 antamassa päätöslauselmassa pannaan merkille ja vahvistetaan ihmisoikeustilanteen parantuneen Iranissa huomattavasti, vaikka paljon onkin edelleen tekemättä.

Kolmentoista juutalaisen vastainen oikeudenkäynti Shirazissa sekä Berliinin konferenssiin osallistuneiden älymystön edustajien vastainen oikeudenkäynti ovat vakavia takaiskuja presidentti Khatamille ja uudistusmielisille. Kummassakin oikeudenkäynnissä määrätyt rangaistukset olivat ennakoitua kovemmat. Shirazin oikeudenkäynnin osalta EU on ilmaissut virallisesti pitävänsä tapahtunutta valitettavana ja toivovansa, että tuomitut armahdetaan. EU on antanut samankaltaisen julkilausuman, jossa se ilmaisee olevansa syvästi huolestunut Berliinin konferenssia koskevassa oikeudenkäynnissä langetetuista ankarista tuomioista ja toivovansa, että valitusmenettely johtaa vapauttavaan tuomioon.

EU on tuonut esiin huolestuneisuutensa myös muilla aloilla, muun muassa opiskelijamellakoitsijoille (heinäkuun 1999 mellakat) annetuista kuolemantuomioista. Opiskelijoiden yllyttämisestä vastuussa oleville poliisiviranomaisille annettiin tällöin vapauttava tuomio tai erittäin lievät rangaistukset.

Painovapauden alalla tilanne on heikentynyt viime kuukausina; aikaisempi (konservatiivi)parlamentti (*majlis*) onnistui hyväksymään tiukemman lehdistölain ennen helmikuun vaaleja, mistä lähtien yli 20 uudistusmielistä sanoma- ja aikakauslehteä on lakkautettu ja niiden päätoimittajat haastettu oikeuteen tai pantu syytteeseen. Ajatollah Khamenein viimeisin teko, kieltää uutta *majlisia* keskustelemasta lehdistölakia koskevasta ehdotuksesta, oli

odottamaton takaisku uudistusmieliselle liikkeelle. Tästä huolimatta uudistusta tukevia uusia sanoma- ja aikakauslehtiä on alkanut ilmestyä.

Presidentti Khatami on ilmoittanut painovapauden ja oikeuslaitosuudistuksen olevan hallituksensa ensisijaisia tavoitteita ja että niihin puututaan mahdollisimman pian. Kummassakin tapauksessa haaste on huomattava; ajatollah Al-Hashini Shahrudin alaisuudessa toimiva oikeuslaitos on toistaiseksi edelleen konservatiivien merkittävä toimintaväline.

Edellä kuvatusta ristiriitaisesta tilanteesta huolimatta näkymät Iranin poliittisen kehityksen muuttumisesta asteittain myönteisemmäksi ovat paremmat kuin koskaan sitten vuoden 1979. Joistakin äskettäisistä takaiskuista huolimatta uudistusmieliset todennäköisesti kykenevät vakiinnuttamaan asemansa helmikuun vaaleissa saamansa laajan ja selvän kannatuksen ansiosta.

3 KAUPPA JA TALOUS

Iranin väestö on noin 65 miljoonaa henkeä, ja se kasvaa nopeasti. Maan BKT on noin 180 miljardia euroa. Maan talous on tehoton, uudistamatta ja keskitetty. Parantaakseen taloudellista toimintakykyään pitkällä aikavälillä Iranin on siirryttävä kohti markkinataloutta ja avauduttava muulle maailmalle. Uudistusmielinen viisivuotissuunnitelma otettiin käyttöön vuoden 1999 lopulla, ja vaikka vanha *majlis* sen mitätöikin, se on säilynyt talouden uudistamisen päävälineenä. Tämänhetkisestä öljyn korkeasta hinnasta huolimatta Iranin taloudellinen tilanne on vaikea, ja sen on nopeutettava uudistuksia.

Iranin maakaasuvarat ovat toiseksi suurimmat maailmassa (16 prosenttia maailman kaikista maakaasuvaroista), sen öljyvarat ovat kolmanneksi suurimmat (10 prosenttia), ja sen geostrateginen asema on ratkaisevan tärkeä.

EU on Iranin merkittävin kauppakumppani (noin 40 prosenttia Iranin kokonaistuonnista). EU:n vienti Iraniin on vaihdellut 3,5–5 miljardin euron välillä vuodesta 1995 lähtien, ja vientitavaroita ovat pääasiassa teollisuustuotteet, ajoneuvot, kemikaalit ja lääkkeet.

Iranin vienti EU:hun (noin 36 prosenttia Iranin kokonaisviennistä) on ollut 3,7–5,7 miljardia euroa (Iran valvoo tuontia toimilupien avulla, joten maksutase on sen osalta ylijäämäinen). EU:hun viedään pääasiassa öljyä (noin 80 prosenttia kokonaisviennistä), mattoja, pistaasipähkinöitä ja kaviaaria.

Iranin ulkomainen velka, kun otetaan huomioon vuosina 1996–1999 toteutettu lainojen uudelleenjärjestely, on tällä hetkellä 10 miljardia dollaria, ja sen määrä on laskenut viime vuosina.

Maailmanpankki myönsi äskettäin Iranille vesi- ja viemäröintihankkeisiin kaksi lainaa, joiden arvo on 230 miljoonaa dollaria; myös IMF:n suhteet

Iraniin ovat normaalit, ja se on valmis avustamaan maata kaikissa kansantalouden vakauttamisohjelmissa.

EU:n kauppa Iranin kanssa ei vastaa lainkaan maan väestön ja luonnonvarojen tarjoamia mahdollisuuksia. Tuojilla ja sijoittajilla on edelleen useita toimintavaikeuksia – joitakin parannuksia on esitetty, mutta niitä ei ole vielä toteutettu. EU:n jäsenvaltioiden Teheranissa sijaitsevien lähetystöjen mukaan kaupan ja sijoitustoiminnan hallinnollinen ja oikeudellinen toimintaympäristö ei ole avoin eikä selkeä, ja niinpä se karkottaa useita tuojia ja mahdollisia sijoittajia. Ongelmia on ilmoitettu esiintyneen esimerkiksi ulkomaisten yritysten ulkomaisen henkilöstön kohtelussa, tuontilisenssien myöntämisessä, ulkomaisessa omistuksessa ja voittojen kotiuttamisessa.

4 EU:N JA IRANIN YHTEISTYÖ

Lokakuussa 1998 neuvosto pyysi komissiota luomaan suhteet Iraniin yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseksi. Komission ja Iranin tekninen kokous järjestettiin joulukuussa 1998, ja kokouksessa sovittiin tiettyjen *mahdollisten* yhteistyöalojen selvittämisestä – aloja olivat energia, ympäristö, liikenne, maatalous, huumeiden torjunta, pakolaiset ja ihmisoikeudet. Lukuun ottamatta tietynasteista humanitaarista apua ja rajallista apua huumeiden torjunnassa EY:n ja Iranin välillä ei ole tällä hetkellä rahoitus- ja teknistä yhteistyötä. Joillakin aloilla on perustettu työryhmiä komission ja Iranin hallinnon välillä.

- Voimassa olevat sitoumukset

Energiaa käsittelevä työryhmä	Kokoontui Teheranissa toukokuussa 1999; Synergiahanke saatetaan päätökseen helmikuussa, ja työryhmän toinen kokous aiotaan järjestää Brysselissä maaliskuussa 2001.
Huumeita koskeva asiantuntijakokous	Ensimmäinen kokous pidettiin joulukuussa 1999; pieni hanke on rahoitettu, kahta muuta hanketta tutkitaan (neuvoston asetus N:o 2046/97).
Pakolaisia koskeva asiantuntijakokous	Afgaani- ja irakilaispakolaisia käsittelevä kokous huhtikuussa; hankkeita on käynnissä UNHCR:n ja valtiosta riippumattomien järjestöjen (kansalaisjärjestöjen) kanssa,

muita hankkeita tutkitaan
(neuvoston asetus
N:o 443/97) muun muassa
ECHO:n toimesta.

Kauppaa ja investointeja
käsittelevä työryhmä Ensimmäinen kokous
Teheranissa 28.–
29. marraskuuta 2000.

Vuonna 1999 järjestetyn energiaa käsittelevän työryhmän kokouksen jälkeen Iranista on tullut komission rahoittaman Inogate-ohjelman tarkkailijajäsen, ja sillä on mahdollisuus täysjäsenyyteen. Lisäksi Iran on tarkkailijajäsen Tacis-ohjelmasta rahoitetussa Tracecan itä-länsi -maayhteysohjelmassa. Äskettäin hyväksymässään energian toimitusvarmuutta koskevassa vihreässä kirjassa (KOM(2000) 769) komissio korostaa jatkuvan vuoropuhelun merkitystä öljyntuottajamaiden kanssa markkinoiden avoimuuden ja hintavakauden lisäämiseksi. EU käy energia-alan keskusteluja Iranin kanssa osana tuottajien ja kuluttajien vuoropuhelua.

Tähän saakka ei ole ollut mahdollista aloittaa keskusteluja muilla edellä esitetyillä aloilla, vaikka on tosin joitakin ihmisoikeuksiin liittyviä toimia, joita voitaisiin kehittää tulevaisuudessa.

5 EU:N EDUT

EU:lla on sekä poliittiset että taloudelliset syyt suhteiden tiivistämiseen Iranin kanssa. Demokratian vahvistuminen ja ihmisoikeuksien parempi kunnioittaminen edistäisivät Iranin muuttumista vakaammaksi kumppaniksi alueella. Iran on strategisesti merkittävä öljyn ja kaasun tuottaja, ja se varjelee vahvasti omia etujaan naapurialueillaan, muun muassa Keski-Aasiassa. Iran voisi olla tulevaisuudessa merkittävä alueellinen taloudellinen kumppani, joka tarjoaisi huomattavia kauppaa- ja investointimahdollisuuksia. Tämä on mahdollista kuitenkin ainoastaan sillä edellytyksellä, että Iran aloittaa kauppaa- ja talouspolitiikkansa merkittävän uudistamisen.

Afganistanista ja vielä kauempaa peräisin olevalla Iranin kautta kulkeutuvalla huumekaupalla on välitön vaikutus Iraniin, mutta myös Eurooppaan, ja Iranilla on merkittävä vastuu huumekaupan torjunnasta. Lisäksi Iran on antanut turvapaikan erittäin suurelle pakolaismäärälle (1,9 miljoonaa) erityisesti Afganistanista ja Irakista. Kasvava pakolaisväsymys Iranissa yhdessä naapurimaiden jatkuvan epävakauden kanssa uhkaa kuitenkin johtaa Iranin oman tilanteen kehittymiseen entistä kielteisempään suuntaan.

Suotuisissa oloissa EU:n ja Iranin suhteita tiivistämällä voitaisiin edistää Iranin uudistusprosessia ja lisätä alueellista vakautta. Iran on ilmoittanut olevansa valmis keskustelemaan ihmisoikeuksista, mikä on myönteinen merkki, sillä kaikkiin tuleviin sopimussuhteisiin Iranin kanssa sisältyy keskusteluja ihmisoikeuskysymyksistä. Lisäksi Iran on valmis keskustelemaan turvallisuuskysymyksistä, alueellinen turvallisuus mukaan

luettuna, ja se onkin aloittanut keskustelut asiasta joidenkin jäsenvaltioiden kanssa.

6 YHTEISTYÖN HAASTEITA

Jos yhteistyötä halutaan syventää ja laajentaa uusille aloille, useita kysymyksiä on ratkaistava joko kahdenvälisesti EU:n ja Iranin välillä tai yksinomaan Iranin toimesta. Tämä pätee sekä poliittisiin että taloudellisiin kysymyksiin. Seuraaviin poliittisiin kysymyksiin on puututtava:

Ihmisoikeudet

Vaikka Iranissa on tapahtunut rohkaisevia muutoksia viime vuosina, maan ihmisoikeustilanne on edelleen huolestuttava (naisten aseman, kidutusta koskevien väitteiden, tiettyihin vähemmistöihin kohdistuvan vainon, painovapauden poistamisen jne. kaltaisissa kysymyksissä). Osana suhteidensa tiivistämistä EU:n ja Iranin olisi aloitettava säännöllinen vuoropuhelu näistä kysymyksistä.

Radikaalien ryhmien tukeminen

Yhdysvallat ja Israel syyttävät Irania säännöllisesti vihamielisistä puheista Lähi-idän rauhanprosessin yhteydessä sekä tuen antamisesta ääriryhmille, erityisesti tietyille palestiinalaisille ryhmille, kuten Hamasille ja islamilaiselle Jihad-järjestölle, eikä Iran ole koskaan peitellyt tukeaan Libanonin Hizbollah-järjestölle. Osittain nämä puheet todella ovat hyödyttömiä, ja Iran onkin tuonut selvästi esiin epäluottamuksensa rauhanprosessia kohtaan.

Sekä entinen presidentti Rafsanjani että ylin johtaja Khamenei ilmoittivat 90-luvun alkupuolella, että Iran on lopettanut vallankumouksensa viennin maasta. Presidentti Khatami on vahvistanut maansa noudattavan maltillisempaa ulkopoliittikkaa, ja Iranin tukema terrorismi EU:n alueella näyttää loppuneen vuodesta 1995 lähtien.

On syytä huomata, että Iran väittää itseään terrorismin uhriksi. Tämä liittyy erityisesti Mujahedin-järjestöön. Sen päämaja on Irakissa, josta tehdään säännöllisesti hyökkäyksiä iranilaisiin kohteisiin; radikaaleja oppositiorhymiä suojelevia eurooppalaisia maita on tosin myös arvosteltu.

Turvallisuuskysymykset

EU on syvästi huolestunut Iranin aikomuksesta kehittää joukkotuhoaseita, erityisesti pitkän kantaman ohjuksia. EU kannustaa Irania sopimaan vahvistetusta ydinmateriaalivalvontajärjestelmästä IAEA:n kanssa. Iran on toistuvasti ilmoittanut, että kyseisestä järjestelmästä sopiminen, samoin kuin sen mahdollinen halukkuus ratifioida täydellisestä ydinkoekiellosta tehty sopimus, riippuvat siitä, poistetaanko kansainväliset vientivalvontatoimet ensin sen siviilikäyttöön tarkoitettulta ydinenergiaohjelmalta. EU ei ole hyväksynyt kyseistä ennakkoehtoa.

Kaikki edellä esitetyt ongelmakohdat on otettu esiin kokonaisvaltaisessa vuoropuhelussa.

Talou uudistusta koskevat kysymykset

Talouden alalla EU:n ja Iranin kauppaja- ja talousyhteistyön lisäämisen edellytyksenä on, että Iran jatkaa talouden vapauttamiseen tähtäävää politiikkaa, joka on välttämätön ennakoedellytys merkittävien investointien houkuttelemiseksi maahan.

7 ARVIOINTI JA SUOSITUKSET

Jos uudistusprosessi Iranissa jatkuu, edellä esitetyn analyysin perusteella on selvää, että on EU:n ja Iranin yhteisen edun mukaista kehittää tiiviimpiä yhteyksiä sekä poliittisesti että taloudellisesti, samoin kuin ympäristön, huumeiden ja muuttoliikkeen kaltaisilla aloilla. Koska Iranin omassa poliittisessa kehityksessä voi tapahtua odottamattomia suunnanmuutoksia ja koska sen talouden rakenne on heikko, on syytä noudattaa varovaista lähestymistapaa, ja ongelma-aloilla suhteita olisi tiivistettävä asteittain ja Iranin kyseisillä aloilla saavuttaman edistyksen perusteella. Komission ja neuvoston olisi tarkasteltava säännöllisesti tapahtunutta edistystä muun muassa oikeusvaltioperiaatetta, vähemmistöjen oikeuksia, painovapautta, talouden sääntely-ympäristöä sekä Iranin näkemystä ulkosuhteista ja turvallisuuskysymyksistä koskevien muuttujien tai vertailuarvojen perusteella.

Edellä esitetyn analyysin perusteella ja yleisten asioiden neuvostossa 20. marraskuuta 2000 hyväksytyjen päätelmien mukaisesti komissio suosittaa neuvostolle suhteiden tiivistämistä Iraniin seuraavaa lähestymistapaa noudattaen. On sanomattakin selvää, että kahdenvälisen suhteiden edistäminen riippuu poliittisten, taloudellisten ja lainsäädännöllisten uudistusten etenemisestä Iranissa.

- Poliittista ja taloudellista uudistusta voitaisiin edistää
 - tekemällä useampia virallisia ja epävirallisia kahdenvälisiä sopimuksia,
 - kehittämällä vaihtoa ja yhteistyötä yhteistä etua koskevissa ja molempia osapuolia huolestuttavissa kysymyksissä (kuten huumeet, oikeusvaltioperiaate, pakolaiset jne.),
 - osoittamalla valmiutta aloittaa vuoropuhelu ihmisoikeuskysymyksistä,
 - vahvistamalla YUTP:n alan vuoropuhelua syventämällä sitä alueellisen turvallisuuden, joukkotuhoaseiden ja ydinaseiden leviämisen kaltaisilla aloilla, sekä
 - pyrkimällä löytämään asianmukaisia tapoja kehittää ihmisten välisiä yhteyksiä.

- Kahdenvälisiä taloussuhteita voitaisiin edistää
 - aloittamalla neuvottelut kauppaa- ja yhteistyösopimuksesta, sekä
 - jatkamalla komission ja Iranin välisten energiaa sekä kauppaa ja investointeja käsittelevien työryhmien toimintaa.

Komissio suosittaa Irania koskevan vuoropuhelun jatkamista muiden kumppaneiden kanssa.

Jos neuvosto hyväksyy kyseiset suositukset, komissio aikoo harkita esittävänsä neuvostolle perustamissopimuksen 300 artiklan 1 kohdan mukaisesti suosituksen, jossa neuvosto valtuuttaa komission aloittamaan tarvittavat neuvottelut.